

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 2 frt — kr.
Fél évre . . . . . 1 frt — kr.
Negyed évre . . . . . — frt 50 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilt-é r i közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Az iskolai év végén.

Május hó 31-én az iskolai vizsgák véget értek. Június 1-én volt a hálaadó isteni tisztelet, ennek végeztével még egyszer illetékes osztályába vonult a gyermekesereg és átvette tanítói kezéből az iskolai értesítőt, mely feltünteti a szorgalmi időben tanusított erkölcsi viseletét s a tanulmányokban tett előmenetelét, erre a muzsák termei bezárultak, az 1898—99-iki iskolai év befejeztetett.

Nevezetes iskolai év volt ez azért, mert vele egy korszak tünt le, hogy egy új korszaknak engedje át helyét. A községi iskolák harmincz éves korszaka ért véget ezen iskolai évvel, a jövő tanév végén már az állami iskolák növendékei vizsgáznak.

Nem rendszerváltozást jelent ez és — iskoláink nevelési s tanítási szellemét tekintve — csak a cím változik, egyebekben marad a régi. Új idők, régi szereplőkkel. Nem is várunk egy szemernyivel se többet a leendő állami iskoláinktól, mint mennyit vártunk a községi jelleggel felruházott tanodáinktól.

Elfogultság is volna válaszfalat huzni az iskolák közt s azok jellegétől tenni függővé azok életrealitását, vagy kevésbbé életrealitását.

Legyen az iskola állami, felekezeti, avagy községi — a cégérről soha se lehet a bor minőségére következtetni, — vannak magasabb nívón álló iskolák mindhárom fajtaból, vannak közepesebb, sőt a várakozásnak éppenséggel meg nem felelő iskolák szinte mindhárom fajtaból.

Fő dolog, hogy azon tényezők, melyeknek kezébe van a haza reményeinek a sorsa letéve, annyira szívén hordják a magasztos ügyet s annyi lelkiismeretességgel képviseljük a tanügy érdekeit, amennyit tőlük a haza, a társadalom s az emberiség szellemi java jogosan megkövetel. 1. Helyes, okszerű és észszerű igazgatás; 2. osztálytanítók, kik tudnak is, akarnak is tenni mindent a kis generáció tanítása s nevelése körül, tehát

hivatásuk magaslatán állanak; 3-szor józan gondolkodású polgárok, kik fel tudják togní, hogy iskola nélkül a gyermek mellettük csak mint fánál az oldalhajtás nevededik fel minden nemesebb érzés s magasztosabb eszmék iránti fogékonyság nélkül — mondjuk — polgárok, kik oda tudnak emelkedni, hogy gyermekeik iskola nélkül a szép, jó és hasznos fogalmának azurjába soha-soha el nem jutnak.

E három tényező képezi kriteriumát a jó iskolának. E három tényező lelkes összműködése mellett — mely nélkül nem is képzelhető helyes tanügy — lehet az iskola jellege bárminő, kell hogy az oly színvonalra emelkedjék, mely színvonal a legkritikusabb elmék várakozásának is megfelelő.

A mondottak után visszatérve a mi lokális tanügyi viszonyainkra, teljes megnyugvással nézünk államostott iskoláink jövője elé. A három tényező, melynek működésétől függött iskoláink sorsa, eddig meg volt s működésének dicséretes tanujelét adta mindenkor. Hogy a harmadik tényező — népünk — többé-kevésbbé bénítólag hatott az iskolai haladásra azzal, hogy gyermekeit időnkint az iskola látogatástól elvonta, ennek oka nem a tudatlanságban, cinizmus, vagy könnyelműségben keresendő, hanem a mostoha idő s anyagi viszonyokban, amelyet a megélhetést az elviselhetlenségig megnehezítik.

1900. január 1-től iskoláink államiakká lesznek. Eddig iskoláink megyénk bármelyik község, vagy város iskoláival kiállották a versenyt, az eddigi, de különösen az ideai iskolai vizsgálatok arról győztek meg, hogy a főtényezők: tanítóink, szívós kitarással, tudással s magasztos hivatásuk átérzett öntudatával oldották meg a nehéz problémát, melynek megfejtésére életüket szentelték.

Ezen — tanítóinkban általunk felismert nemes tulajdonságok — teljes garanciát nyújtanak nekünk arra, hogy mint állami tanítók is megtartandják iskoláinkat azon színvonalon,

melyre azokat annyi kitarással felvették. Többet nem kívánunk s nem is kívánhatunk.

Sertés betegség.

A múlt héten mintegy harmincz darab sertés betegedett meg a községi disznó csordán.

Azon megdöbbenést, — mely jószágtartó közönségünket e miatt érte, — természetesnek találjuk, hisz pár év előtt sertésállományunk majdnem végképen kpusztult.

A mutatkozó sertés betegség alkalmat nyújt arra, hogy egy szakértő nyomán ki tapasztalatait a „Felvidék“-ben tette közzé — a következő sertésbetegségekkel ismertessük meg közönségünket.

A sertés betegségeknek két veszélyes fajtája van u. m. a sertésorbáncz és sertésvész.

A sertésorbáncz, mint bizonyos fertőzött talajhoz kötött betegség szokott jelentkezni, míg a sertésvész mindig csak ragályozás útján terjed. A sertésorbán ellen oltással is védekezhetünk, de az így beoltott sertések még mindig megbetegedhetnek sertésvészbén, másfelől pedig újában a sertésvész ellen is beoltják az egészséges sertéseket, melyek viszont az oltás dacára orbánczban betegedhetnek meg.

A sertésvész, habár egy nyavájának látszik, amint a tudósok megállapították, tulajdonképpen nem egyféle betegség, hanem kétféle. Az egyiknél főképpen a belek, a gyomor, szóval az emésztő-szervek betegülnek meg: ezt sertés korelának vagy sertéspestisnek nevezzük. A másikkal inkább a tüdőbaj székhelye: ezt mondjuk a szó szorosabb értelmében sertésvésznek.

Ez a két betegség gyakran ugyan egy falkában egyszerre lép föl és kezdetben nagyon hasonló jelekben nyilvánul. A falkában élő sertések közül egyesek elmaradoznak társaiktól. Etetés alkalmával keveset, immel-ámmal esznek, kelleltonül jönnek az etetővájuhoz és attól hamar eltávoznak, félreállnak, vagy pedig fekvőhelyükre mennek vissza. Fekvésükből csak nehezen kelthetők föl, többnyire egy helyben mozdulatlanul fekszenek, zajra, lár-mára alig ügyelnek. Félkelte, nehézkösen mozognak, többnyire egy helyben lehor-gasztott fájjal állva maradnak. Némelyek-nél remegést is lehet észravnenni a test egyes részein.

Az ilyen általános rosszulétre utaló jelek mellett a betegség azon alakjánál

melyet sertés kolerának vagy sertéspestisnek nevezünk, a betegek igen keveset vagy egyáltalában semmit sem esznek, a szomjúság azonban fokozódott. Az állatnak forrósága van, szemei bágyadt fényűek és csipásak. A ganajlás eleinte nehezebben, erőlködve történik, miközben a beteg disznó hátát felpupositja. Ilyenkor keményebb, szárazabb a bélsár, de már később éppen ellenkezőleg hig, folyékony, igen bűzös bélsár ürül, mely néha a hozzákeveredett vértől vörhenyes színű.

Az étvágytalanságon és a hasmenésen kívül gyakran látjuk az állatot hányni. A hányás naponta többször is ismétlődhetik. A kihányt anyag nyúlós, nyálkás és világos- vagy barnasárga színű.

Ott, ahol a bőr vékonyabb: a has alján, a czombok belső oldalán, a hónaljokban (a könyök felett és mögött) vörös foltok mutatkoznak, melyek közül némelyek helyén hólyagok keletkeznek.

A szorosabb értelemben u. n. sertésvész eseteiben az emésztési zavarok kevésbé feltűnők, hanem inkább a lélekzésnél vehető észre eltérések annak jeléül, hogy a tüdők betegedtek meg. A beteg sertések köhögnek, majd bőséges orrfolyás ürül az ornyílásokon keresztül, amely sűrűn folyó, nyálkás vagy genyes kinézésű és az ornyílások körül beszárad.

A lélegzés kezdetben még nem igen nehéz; később azonban a lélekzés tudokló, hörgő: a beteg sertések elülső lábaikra támaszkodva kutya módjára felülnek és fejüket előre nyujtva, tátott szájjal szuszogva, hörögve lélekeznek. Ez a hörögés még távolabbi is elhalható. Még később az állatok már állandóan fekszenek, felemelkedni nem képesek, egy-egy erősebb köhögés alkalmával feltápáskodnak, de újra visszaesnek.

A felsorolt külső jelekből a betegséget tehát csak gyanítani lehet. Teljes

bizonyossággal csupán a gyanus vagy elhullott állat felbontása után, a belső részeken észrevehető elváltozásokból lehet a betegséget megállapítani, illetve a sertésvést a sertésorbáncztól megkülönböztetni.

Ajánlatos ezért abban az esetben, ha esetleg nincsen dög, egy betegeskedő sertést leszuratni, hogy az állatorvos felbontsa és a betegség természetét pontosan megállapítsa.

A sertésvész nagyon fertőző betegség, igen könnyen ragad át beteg állatról az egészségesre. A ragályozó anyag, mely a betegséget létrehozza, másformájú a sertéskoleránál és másformájú a sertésvéstnél; de hasonló abban, hogy mind-egyik igen apró, szabad szemmel nem látható hasadó gomba (bakterium). Ez a ragályozó anyag a fertőzött állatok megbetegedett belső részében, egyik esetben tehát főképpen a bélben és a többi emésztő szervekben, valamint a mirigyekben, a másik esetben pedig, inkább a tüdőben él, mindkettőnél azonkívül, de főképpen a sertésvéstnél, a vérben is lehet jelen. Ezen gombák azonban az állati testen kívül is megélnek, találtak már a sertésólak körüli piszokban, a tejsavóban és egyébütt is.

A sertésvész leginkább úgy terjed, hogy a beteg állatok hurcolják be a ragályozó anyagot az egészséges sertésállományba.

A beteg sertésből állandóan ürül ki a fertőző anyag, mely hozzákeveredik az eleséghez, vízhez, beszenyeezi az ólak falát, a legelőt, a hajtútakat és ezzel terjeszti a betegséget. De más állatok, sőt — jegyezzük meg jól — az emberek is magukkal hurcolhatják a ragályozó anyagot, mert a ruhára, csizma talpára, az állatok lábára is ragadhatnak fertőző gombák s így kerülhetnek addig véstmentes helyre.

A sertésvész ragálya iránt kivétel

nélkül mindenféle sertés fajta fogékony. De bebizonyosodott az, hogy a kevésbé nemcsitett fajtájú sertés nehezebben betegszik meg és ellentálobb a sertésvésttel szemben mint a finomabb fajta állatok. Az életkor csak annyiban bír befolyással az ellentálló képességre, hogy a fiatal, fejletlen s így gyöngébb állatok könnyebben betegszenek meg.

A ragályozó anyagnak a testbe jutása után nem tör ki azonnal a betegség, hanem legkorábban öt nap, vagy pedig csak egy-két hét múlva, mert a betegséget előidéző gombák káros hatásukat csak akkor fejtik ki, ha az állat testében elegendő mennyiségre felszaporodtak.

VEGYESEK.

— Vármegyei gyűlés. Május 30 és 31-én tartatott a megyén a rendes tavaszi közgyűlés. A gyűlésen tárgyalatott Vidovich főszolgabíró nyugdíj ügye is. A közgyűlés a főszolgabíró ur lemondását elfogadta, tekintettel bokros érdemeire, teljes fizetésének meghagyása mellett nyugdíjba helyezte.

— Vállalat. Helybeli jó nevű nagyiparosaink: Baksay József és Pap Pál Pál vállalkoztak az állam részére a kotrógépeknél használni szokott 20 drb uj sárhajó elkészítésére. A vállalati öszeg 21 ezer forint. — A határidő hatvan nap, mely után a hajókat vízre kell bocsájtani. E célra szerződtek már 32 hajóácsot s a szükséghez képest még többet is szerződhetnek. A hajóácsok csoportonként fognak dolgozni, egy-egy csoportban 15 embert számítva. A vesanyagot Baksayék a Diós-

TÁRCZA.

Oda az örökség.

— Humoros beszély. —

Írta: Harmat Jenő.

Ugy látszik, engem szemelt ki áldozatának, hogy kénye-kedve szerint elégitse ki vágyát.

A néni csak csókol. A láng-csókoktól a hideg kezdett rázni.

— Drága néni, elég legyen a csókokkal, olvashatta a hírlapokban, hogy mennyire tiltják az orvosok, mert nagyon ragályos.

De a néni rám sem hederített. A viláért se engedett el. Gyönyörítisan szoritott magához, úgy, hogy elájultam. Levendula eczettel tértettek ismét magamhoz.

Nagy meglepetés is az emberre, ha egy halálos ágyán fekvő néni helyett viruló, ép, egészséges nénit talál.

Másnap a néni már kora reggel fenn volt és lötött-futott, sürgött-forgott, fürge volt, mint egy ürge. Megetette csirkéit, libáit, malaczeit, csak bogarait nem etethet meg.

— Néni, mi lesz ma? — kérdém kíváncsian.

— Hát nem tudod, pubika?

— Nem.

— Ma városunkban a farsangi mulat-

ságok legelőkelőbbje, a városi tisztviselők és hivatalnokok bálja lesz.

— Nos?

— Hát én is ott leszek, édesem, s azért csaltalak el hazulról, hogy gardírozál, hü lovagom légy. Meglásd, mint fognak rám irigykedni a lányok és az asszonyok, ha veled lépek a terembe. Mintha már látnám a sanda pillantásokat.

Osszecsaptam a kezeimet. A néni ezt úgy értelmezte, hogy tetszésemmel találkoznak szavai.

Hát nem borzasztó, hogy egy 54 éves nagynéni újra kezdi a bálozást.

Alkonyul. A kedélyek — azt hiszem izgatottabbak. A néni reggel csak félig volt bolond, most már totálisan az.

Az intelligencia nagyban készülődik az esti mulatságra. A rendezőség mindent elkövet, hogy minél fényesebbé tegye a bált.

Képzetelemben leírom a bálba készülődő fiatal leányokat, kivált azokat, kik először indulnak hódító utjokra.

Amint így tovább fűzöm gondolataimat, a sötétség észrevétlenül ráborul a tájra, a csillagok kigyulnak az égen és képzeletem elragad messze, messze a jövőbe, hol oly furcsának látok mindent lelki szememmel.

III.

A táncsteremben vagyunk. Idő: esti fél 9 óra.

— Ott lesz városunk színe-java — mondogatta eleve a néni.

Igaza volt. Egy sarokban tényleg rábukkanok dicső Kis-Terpény város színejavára: egy csomó fekete, szurtos emberre.

Hat szál cigány, egy sánta táncmester, a városi bakter, két csizmadia, meg egy kefekötő szörnyű diskurzust folytatnak bor mellett.

Megfigyeltem távolról őket. Azt tapasztaltam, hogy mindannyian úgy ittak, mint a kefekötő, csak egy nem ivott úgy — a kefekötő. Szegény kefekötő a bort nem győzte. A többiek szintén nem győzték a bort — inni.

Ugy látszik, korán jöttünk, hogyha ezek még itt kvaterkáznak.

A borozó atyafiak lassankint kionsznak a táncteremből. Közben szállingóznak a vendégek. A cigányok is megmosakodva térnek vissza. Rázenditenek, megkezdik a táncot.

A nénival járom eleinte a csárdást, majd faképnél hagyom és egy szelid tekintetű kis leánnyal folytatom.

Egy jól táplált, otromba képű ficzkó meglöki irgalmatlanul a tánczosnómet, ki még csak bocsánatot sem kér tőle.

En az uri embert (kell mutatnom, kell, hogy budapesti jogász vagyok) minden teketória nélkül pofon ütöm; ő erre kétszer törül képen, én háromszor csapom őt arcul.

Az ellenfelem tánczosnője nekem rohan és ki akarja karmolni a szememet, a néném a jól táplált egyénnek iramodik és tövestül szándéka kitépni a bozontos haját.

győri vashámorból rendelték s a helybeli kovács mesterek fogják azt feldolgozni. Gratulálunk a vállalathoz! Nem csak némi pénzforgalmat idéz az elő a községben, de becsületére válik nevezett vállalkozóknak s községünknek.

— **Jégeső.** E hó 1-én rég nem látott zápor hullott községünkre. A zápor mintegy másfél óráig tartott oly sűrű jéggel, hogy némely helyen féllábnyi magas volt a jég. Hogy a szőlőket lepermetezte a kertekben, mondanunk se kell. A jég hullás a község területére nehezedett leginkább és a Telekiszőlőkig, a nyomás és uradalmi majorig terjedt, miért is a határ legnagyobb része meg volt kimélve e kellemetlen vendégtől.

— **Horgos** községben oly erővel lépett fel a sertésvész, hogy az egész községre el kellett a zárlatot rendelni, sajnos, községünkben is hullanak a sertések, így e hó 3-ára, a helybeli csendőrsőn és Lantos Jánosnál egy-egy darab nagy sertés hullott el.

— **Uj permetező.** Ismertettünk lapunkban egy új rendszerű s találmányu permetezőt. Igértük, hogy egy példányt bemutattunk az érdeklődőknek. Most vesszük a feltaláló sorait, hogy a tömeges megrendelés miatt csak 8—10 nap múlva küldheti a bemutató permetezőt.

— **Kéményseprő heccz.** Sok bajuk volt szegvári szomszédainknak seprőjükkel. A fizetni vonakodókat szorgalmasan bepörölte a mester s így sűrűn látogatták a szegváriak szolgabíró hivatalunkat. Dülöre nem igen jöttek a peres felek, mert a kéményseprő arra emlékezett, hogy nem fizettek, a bepereltek pedig arra emlékez-

tek, hogy fizettek. Természetes ily elágazó nézettel nem is juthattak tisztásra, végre a szolgabíró elrendelte az előljárásnál, hogy kéménytisztítási könyvecskéket készíttessen s minden háztulajdonosnak adassék egy példány, melybe a háztulajdonos bejegyzi a kéménytisztítás idejét; a pénz összeget, mit a kéménytisztításért fizetett, a kéményseprő pedig neve aláírásával nyugtatja, hogy a pénzt felvette. Ily módon előreláthatólag vége szakad az eddigi kéménytisztítási kalamitásoknak.

— **Az orsz. képviselő választók** összeírása járásunkban már befejeztetett. A múlt évben volt Mindszenten 330 választó, az idén összeíratott: 352. tehát a választók száma szaporodott 52-vel.

— **Takonykór.** Huszka Menyhért szegvári lakos lova takonykór miatt kiirtatott, a baj terjedésének meggátlása végett a törvényes intézkedések megtétettek.

— **Rühkór a lovak közt.** Szegváron lépett fel e veszedelmes betegség. Rühkóros Kálmán Istvánnál 2 drb, Molnár Ferencznel 2 drb, Agoston Istvánnál 2 drb ló. A zárlat el van rendelve.

— **Szölleink veszedelme.** Egy veszedelmes bogár faj lépett fel, a szőlőfürtöket és gyümölcsöt pusztítja. E bogár aranyzöld vagy kékes zöld, szép zománcos s neve Szőlőszelény. Kártékonyasága abban nyilvánul, hogy lerágja a fiatal hajtások leveleinek s fürtjeinek nyeleit, azonkívül a leveleket kup alakban összesodorja és a nőstény abba rakja petéit. — 10—14 nap múlva e petékből 6 lábu álcák jönnek elő, melyek ismét a gyümöl-

csősök és szőlőkben élőködnek, később földbe húzódnak, ott kikelnek és a jövő évi nemzedéket képezik. A védekezés könnyű; reggel és napnyugot táján megvizsgáljuk a szőlősorokat és ahol egy nyers sodor kupot találunk, ott széjjel kell nézni bizonyosra vehető, hogy e tőken, vagy szomszédságában találunk félig összezuzott levelet, abban legtöbb esetben két ily bogár teljes működésében található. A szedő a levél aljára teszi az egyik kezét, megmarkolja a lógó levelet és leszakítja, a benne levő bogarat pedig elpusztítja és az össze sodrott leveleket szintén leszakítva elégeti.

— **Sertésbetegség megyénkben.** Szere-nák Béla királysági gazdaságában; úgy Piti Mihály derekegyházi tanyáján a sertések közt az orbáncz fellépett. Ez utóbbi helyen a zárlat hatóságilag elrendeltetett.

— **Szentesen az új vendéglő bérlője** átergedni készül a vendéglőt Juranovicsnak, — a szegedi Európa-szálló tulajdonosának, ki a szentesi szállót s vendéglőt fia részére venné át Godától, a jelenlegi bérlőtől.

— **A csongrádi szörnyeteg.** Említettük, hogy Kajtár Ilkát, — ki hogy férje vagyónához jusson, — két mostoha gyermekét s utóljára férjét is elemésztette, a törvényszék 15 évi fegyházra ítélte, az ügy a királyi táblához jutott, mely a törvényszék ítéletét a napokban helyben hagyta. Kajtár Ilka ártatlanságának öntudatában a kir. kurjához apellált.

— **Kossuth szobor.** Megírtuk lapunk 2 ik számában, hogy Csongrád város képviselőtestülete, Kossuth Lajos emlékének megörökítésére közkölségen szobrot emeltetett. A szobor leleplezésének ünnepélye május 21-ik napjára volt határozva s ismertettük az ünnepély programját is. Az ünnepély elmaradt azon a czímen, mert a szobor talapzata még nem volt készen. Most arról ertesülünk, hogy tulajdonképen az ünnepély megtartásából pártkérdést csináltak a csongrádiak, azért vajudik oly soká a leleplezés ünnepsége. A függetlenségi párt külön meghívót vár az ünnepségre s kívánja, hogy az ő szónokuk is adózzék Kossuth Lajos emlékének s azzal vádolja a másik párt embereit, hogy egészen k akarja zárni a függetlenségi pártot az ünnepélyből. A függetlenségi párt abban is „stiklit“ lát, hogy az előljáróság Kossuth Ferencz fogadására dr. Szarka Mihályt és Faragó Antalt kérte fel s elhatározta, hogy nem vesz részt a szobor leleplezésén. A program összeállítása kétségkívül a képviselő-testület, vagy az ezáltal kiküldött rendező bizottság joga. Nem értjük, hogy a program összeállítására hivatottak nem tudtak vagy tudnak oly megá-lapodásra jutni, mely minden irányban kielégítő lehetne. Nagyon kicsinyes kérdés az, hogy Gajári, a város orsz. képviselője együtt jó e le Kossuth Ferenczel vagy nem. Ha az intéző körök nem respektálják a függetlenségi párt óhaját, hibáznak, ha a függetlenségi párt csupán maga részére óhajtana lefoglalni az ünnepély programját szintén hibázna. Szóval bármint álljon is a dolog, e huza-vona nincs előnyére azon pietásnak, melylyel nagy hazánkia emléke iránt viseltetni tartozunk s rosz vért szül minden elfogulatlan hazafiban.

Aztán a néni sziv, a lány ideggörcsöket kap és mindketten magas C-t ballatva elájulnak.

A tömeges ájulást nagy zürzavar követé. A nénimhez ugrottam. Majd eszembe jutott, hogy itt valakit orvos urnak szólítottak.

Száguldok végig a nagy termen, végre meglettem a buffetben az illetőt.

— Orvos ur, orvos ur, jöjjön azonnal — szölok lihegve és elvágatok.

Az orvos ur egy jó képü öreg jön is sietve s amint a terem közepére ér, kérdi: — Ki akar velem táncolni?

— Nem tánczról van most szó, türelmetlenkedtem — hanem segítségről, a néném rosszul lett.

Az öreg ur megvakarja a tarkóját, zavartnak látszik, azután hozzá teszi: — Tyhü a teremburáját! Hát erről lenne szó? ... En ... — hebeg elpirulva — állatorvos vagyok.

Altalános kaczag kél e szavak nyomán. Az elájult nők magukhoz térnek. A néni ismét visszanyeri ruganyosságát és élénk eszmecserét folytat az állatorvossal, ki melléje telepedett.

E kis epizód után, mely oly tragikusnak indult, de annál csattanóbb befejezést nyert, a félbeszakított tánczot folytatják.

— Sose halunk meg; — kurjongat egy árvaszéki ülnök.

Hirtelen a villamos áram fölmondja a szolgálatot és pokoli sötétség lessz a termenben.

— Szabad a csók! szabad a csók! rivalganak a férfiak.

— Juj! jaj! ah! oh! brr! — hangzik a nők részéről.

A sötétben engem három férfi megcsókolt, két leány mamájának vélt és belém kapaszkodott, egy menyasszony megvölegényének tartott és intim dolgokat suttogott a fülemben.

Midőn ismét kigyult a villamos lámpa, a néni keresésére indultam. Hosszu kutatás után megtaláltam egy kis fülkében egy agglegénynyel bizalmas — csókolódzásban.

Amint meglátott megörült, a nyakamba borult és örömkönyveket hullatva adta tudtomra, hogy — menyasszony. A völegény Arvási Alfréd állatorvos ur.

A guta környékezett. Ez ugyan váratlanul jött.

— Vége, vége az örökségnek! — siránkoztam, ahogy eltávoztam.

A néni harisnya helyett viszonyt megy kötni, én meg felköthetem magam.

Nem hogy meghalt volna, hanem még új életet fog kezdeni s mint fiatal asszony ki tudja mily sokáig élélhet.

Tehát Elvira néni leghőbb vágya beteljesült, meggyógyította idült szívhurutját valaki egy orvos, de egy állatorvos.

(Vége.)

— A kuglizók figyelmébe. A „Felvidék“ írja, hogy a besztercebányai kuglizó társaság kuglizóján a napokban történt, hogy a kilencz bábu közül már csak egy állott, a mely leütendő volt. A dobó szakavatott kézzel ütötte le azt is, de a mint a talált bábu esett, esése közben a már leütött nyolcz bábuk egyikét akként érintette, hogy az felegyenesedve a kilencz hely egyikére állt. Nagy vita támadt erre a dobók közt, kiknek egyik része azt állította, hogy azt a leütött bábu által felállított bábut is szabályszerű dobással le kell ütni, — a másik része pedig új állítást követelt, mert a feltámadt s szabályszerűen felállt bábut ezután is leütöttnek kell tekinteni, — az első párt győzött. — Hogy melyik pártnak volt igaza, annak megítélését a mindszenti kuglizó publikumra bizzuk.

— A krajczárok sorsa A pénzügy-minister egy újabb rendelete szerint az osztr. értékű rézkrajczárok és félkrajczárok f. évi június hó 30-ig hagyatnak meg a magánforgalomban, az állami pénztáraknál pedig f. évi december hó 31-ig fogadtatnak el. A jövő év elsejétől kezdve sem névleges, sem anyagértékükben fizetésül el nem fogadtatnak, sem be nem váltatnak.

— Munka nélkül lévő munkások és a munkést keresők érdekében a földművelésügyi minisztérium munkásügyi osztály (II. em. 70. szám) azokról a gazdasági munkásokról, a kik bármely vidéken hajlandók munkát vállalni, jegyzéket vezet. Azoknak, akik munkásokat keresnek, szóbeli, magánlevélbeli vagy távirati megkeresésre díjtalanul és azonnal felvilágosítást ad s a munkások felfogadására nézve segédkezet nyújt.

— A tüdővész-kongresszus. Május 24—27-ig folyt Berlinben a kongresszus, hogy megállapítsa a tüdővész elleni védekezés célravezető módzatait. A kongresszus megállapította, hogy Európában a tuberkulózis, legenyhébben Angliában szerepel, a legsúlyosabban Magyarországon, Ausztriában és Oroszországban és Magyarországon legsúlyosabban az alföldön pusztít a tüdővész, tehát a legmagyarabb lakosság között.

— E. M. K. E.—gyufa. Egy temesvári gyufagyár EMKE—gyufát hozott forgalomba. A gyufa tuvalevőleg magyar tulajdány, de azért abbeli szükségletünket ma tulnyomó részben a külföld látja el. A hazafias temesvári gyár, hogy a külföldi gyufa behozatalát csökkentse, az elért haszonból 5%-ot nyújt az E. M. K. E.-nek. A ki tehát E. M. K. E. gyufát vásárol kétszeresen szolgálja a hazafias célt, egyrészt a számos célú egyesületet, más részt pedig a hazai ipart pártolva.

— Tilalom a nők füzője ellen. Oroszország után Szászország az, ahol a közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az iskolás leányoknak füzőt nem szabad használni s egyszersmind meghagyta, hogy az iskolákban kényelmes és egyszerű zabonyt viseljenek.

— Beküldetett. Tisztelt kezeiből a következő sorokat vettük. A magas kormányánál fekszik 400 mindszenti polgár kérvénye. Eltekintve, hogy a kérvény tulzásokkal van telítve, két tárgyat ölel fel. Az egyik a lakosság egy részének kitelepítése, a másik pedig kormánybiztosság felállításáról forog.

Ezek a jó mindszenti polgárok, — mint hiteles forrásból tudom, — még csak nem is értesítették a község előljáróit s vezérférfiát arról, hogy ők kitelepítést akarnak kérelmezni a kormánytól, — mert ha szólnak, úgy felvilágosítottak volna, hogy ez ügy kezdeményezve van, nem ugyan „Hü bele Balázs“ módra, hanem az ügy komolyságához mért megfontolással, — e helyett mellőzve azokat, — kik egy esetleges kitelepítés esetén nem mellőzhetők, — a látszat szerint idegen elemekkel szövetekezve akarnak községünk baján segíteni.

Hogy kitelepítést kérelmeznek, ennek különben van értelme s azt hiszem a mindszenti gazda közönség nem haragudna meg, ha a kérelmezők kitelepítették, mert a kis földel bíró gazdákat a szegény osztály címén nevezett sokaság a szó szoros értelmében a tönk szélére juttatja. Helyette az összes közterheket a gazdaközönség viseli Mindszenten s így nagy lidéreznyomástól szabadulnának a kis gazdák, ha pár ezer lélekkel kevesebb szegény ember helyett kellene a közterheket viselni.

A másik része a kérvénynek a kormánybiztosság felállítására. A kérelmezők oly kormánybiztost óhajtanak, ki Mindszenti ügyeit-bajait ismeri. Ki az, aki a mindszentiek bajait jobban ismeri, mint éppen önmaguk? Régi példabeszéd, hogy: „minden ember maga tudja legjobban, hogy hol nyomja a csizma a lábát“. Aztán mire volna jó már most a kormánybiztos? Az végrehajtó közeg, a községnek magának kell szorgalmazni a kitelepítés ügyét s ha a megállapodások a kormánnyal létrejöttek, csak akkor — feltéve hogy ennek szüksége fennforog, — küld a kormány egy kormánybiztost anélkül, hogy ezért a 400 mindszenti polgárnak a kormányhoz folyamodni kellene.

Tekintve, hogy kérelmezők a kebelbeli értelmes osztályt nem méltatták arra, hogy szándékukat csak sejtették volna is velük; tekintve továbbá, hogy — a látszat szerint — kellett nekik idegen elemekkel szövetekezniök, rám az egész kérvény azt a benyomást teszi, hogy a 400 aláíró, — talán az összes neveket egy kéz írta, — vezetői úgy cselekedtek, mint a sanda mé száros: máshova néztek és máshova ütöttek. Vigyázzanak a jó mindszentiek, úgy ne járjanak a kormánybiztossal, mint a békák a golya királylyal!

CSARNOK.

A múlt és a folyó év jubileumi évei az 1848 és 49-ik nagy eseményeknek.

50 éve, hogy a nemzet lábtól nyakig fegyverben állott s védte jogait.

Most ünnepeltük 50 éves évfordulóját Budavár visszafoglalásának. Az ország minden részében ünnepekkel ilik meg 50 éves jubileumát azon eseményeknek, harcok s győzelmeknek, melyek egyes helyeken ötven év előtt dicsőséggel vivattak meg.

Eppen ezen körülmény indított minket is arra, hogy külön rovatot nyissunk lapunk hasábjain ama politikai és harci mozzanatoknak, mik 50 év előtt zajlottak le nemzetünk felett, célunk az lévén, hogy a mai nemzedék előtt pár szóval fel-tüntessük, kihívjuk figyelmét apáinknak dicsőséggel viselt dolgaira.

A mai számunk rövid vonásokban bár, de történeti hűséggel ecseteli az 1848 és 49-ik feltünőbb mozzanatokot május 29-től június 4-ig bezárólag s így minden lapszámunk hetenkint regisztrálni fogja ama nevezetesebb eseményeket, melyek 1848 és 1849-ben a hónap mai keltjére estek s így bárki lapunk útján a függetlenségi harczról magának történeti szótárt szerezhet.

1848. május 29. V. Ferdinánd meghagyja Jellassichnak, hogy a június 5-re összehívott gyűlést tiltsa be és huszonnégy óra alatt menjen Innsbrughba színe elé.

1848. május 30. Az erdélyi országgyűlés a Magyarországgal való uniót kimondja.

1849. május 30. A Magyarországhoz harcoló császári hadak fővezérévé Haynaut nevezik ki.

1848. május 31. A Württemberg huszárezred két százada Máriapolból hazaszökik.

1849. május 31. A debreczeni országgyűlés tárgyalásának menetét elnapolják.

1848. június 1. Mészáros Lázár hadügyminiszter Budán a felállított sorkatonaság felett szemlét tart s megesketi őket Magyarországot alkotmányára,

1849. június 2. Kossuth Lajos sok üdvös intézkedés között elhatározza, hogy a rokkant katonák számára az ország fővárosában kórházat építtet.

1849. június 3. A kormány egyértelműleg elhatározza, hogy Debreczenből Pestre fog költözködni s ezt az elhatározását azonnal meg is valósítja.

1849. június 4. Haynau báró, katonai főkormányzó mellé teljes hatalmu császári polgári biztossá Goringer Károly erdélyi szász tisztviselőt nevezi ki.

Népmozgalmi adatok a lefolyt hétről:

I

Házasságra lépett:

Gyovai Mihály Denes Veronnal, Pánczél Gyula Vida Margittal, Kmetykó Sándor Vásárhelyről Pánczél Etellel.

II

Születtek:

Rafa Mihály, Kiss István, Major Mária, Barna Pál, Kiss Amália.

III

Meghaltak:

Kelemen Anna 6 hónapos, görcsökben. Kiss Balázs 2 éves, rángások. Szabó Apolló 70 éves, aggkór. Nagy István 2 éves, agyhártyalob. Gémes Roza 1 éves ránggörcsök.

Szerkesztői üzenetek.

Gy. D. urnak. Oreczifalva. Széles olvasottságra vall a közlemény. Lapunk 2-ik számában nagy hasznát vettük volna, de most már nem hozhatjuk.

T. Gy. urnak. Szegvár. Tárgyhalmaz miatt a jövőben kerítjük rá a sort.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Weisz Ignác.